Preventivní program školy na školní rok 2026/27

Základní škola Březová, okres Sokolov

Schválila: Mgr. Jana Novotná, ředitelka školy

Zpracovala: Mgr. Miloslava Mrázková, školní metodička prevence

OBSAH

ÚVOD 2

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 3

VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ ZDROJE 5

VNITŘNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE 6

MONITORING PŘEDCHOZÍHO ŠKOLNÍHO ROKU 7

PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE 9

CÍLE PROGRAMU 11

PODPORA VEDENÍ ŠKOLY 12

ŘÍZENÍ A REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT 13

KONTAKTNÍ ADRESY A TELEFONNÍ ČÍSLA 20

LEGISLATIVA 25

PŘÍLOHA Č. 1 - KRIZOVÉ PLÁNY – SOUHRN POSTUPŮ PŘI ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ VE ŠKOLE 28

PŘÍLOHA Č. 2 – ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ 29

ÚVOD

Preventivní program školy (dále jen PPŠ) představuje ucelený dokument školy, který se zaměřuje na podporu duševního zdraví žáků, jejich osobnostní a sociální rozvoj a prevenci rizikového chování. PPŠ je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu, jenž vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu. Opírá se o školní strategii primární prevence zaměřující se prioritně na následující oblasti:

- podpora duševního zdraví, bezpečných vztahů a zvládání emocí,
- prevence šikany, kyberšikany, násilí a vylučování z kolektivu,
- bezpečné užívání digitálních technologií a ochrana soukromí na internetu,
- prevence užívání tabákových a nikotinových výrobků, alkoholu, dalších návykových látek a závislostního chování,
- prevence záškoláctví, vandalismu, krádeží a dalších projevů rizikového chování,
- rozvoj respektu, odpovědnosti a prevence diskriminace a netolerance.

Na realizaci PPŠ se podílí celý pedagogický sbor a další instituce zabývající se prevencí sociálně patologických jevů.

S dynamickým vývojem společnosti a rozvojem digitálních technologií se objevily nové rizikové jevy, např. kyberšikana, závislosti na digitálních technologiích, nové návykové látky atd. Je proto nezbytné poskytnout žákům co nejvíce objektivních informací o problematice všech projevů rizikového chování podaných přiměřeně k jejich věku a na tato témata s nimi mluvit otevřeně i na neformální úrovni.

Preventivní program zasahuje výchovnou a naukovou složku vzdělávání během celého školního roku, směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu tříd, k pozitivní změně motivace žáků a pedagogů a změnám vyučovacích metod.

Charakteristika školy

Typ školy: základní škola poskytující základní vzdělávání žákům 1.–9. ročníku
Počet tříd a žáků: ve školním roce 2026/27 16 tříd, cca 320 žáků
Věkové skupiny: mladší školní věk (1.–5. ročník) a dospívající žáci (6.–9. ročník).

Specifika školy a místního prostředí:

Škola je umístěna v klidové zóně města Březová, tvoří ji 2 budovy. V hlavní budově se nachází většina tříd, odborné učebny, tělocvična a školní jídelna, ve druhé školní družina, zbytek tříd, dílny, kuchyňky a prostory k volnočasovým aktivitám. V rámci výuky je hojně využíváno přilehlé školní hřiště a multifunkční centrum. Všechny třídy jsou vybaveny interaktivními tabulemi, k výuce jsou využívány 2 PC učebny, dále mobilní PC učebny a tablety.

Školu navštěvují kromě místních i žáci ze spádových obcí (Kostelní Bříza, Lobzy, Arnoltov, Kamenice, Černý Mlýn, Rudolec, Tisová), dále žáci z Rovné a dalších nespádových oblastí. Škola má vyšší podíl žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a sociálním znevýhodněním, v každé třídě je přítomen asistent pedagoga.

Škola se již několik let věnuje metodě CLIL, což znamená, že v některých předmětech nabízí propojení odborného obsahu daného předmětu s anglickým jazykem. V současnosti se metoda CLIL týká žáků druhého stupně, konkrétně předmětů zeměpis, dějepis a VKO.

Při plánování prevence škola vychází zejména z třídního klimatu, rozhovorů se žáky a jejich zákonnými zástupci, poznatků pedagogů, výsledků anonymních dotazníků, docházky, kázeňských a výchovných opatření a podnětů školního poradenského pracoviště.

K rizikovým místům patří z pohledu sociálně nežádoucího a rizikového chování především šatny, WC a vnější prostory (hřiště, autobusová zastávka). Pro minimalizaci rizik v rámci školy jsou zj. prostory šaten a WC pravidelně monitorovány pedagogickými pracovníky při dohledech o přestávkách. Důsledný dohled na chodbách a v rizikových částech školy má významný preventivní charakter, protože pomáhá předcházet incidentům a udržuje bezpečné školní prostředí.

Ve vzdělávacím programu jsou ve výuce zastoupeny bloky zaměřené na prevenci nežádoucího a rizikového chování. Prvky minimální prevence jsou rovněž zahrnuty ve školním řádu. Žákům, rodičům i pedagogickému sboru jsou na škole k dispozici dvě výchovné poradkyně (jedna pro první stupeň a jedna pro druhý stupeň), jeden školní metodik prevence,

jeden sociální pedagog a jeden speciální pedagog. Ti jsou průběžně ve styku se všemi třídními učiteli, pomáhají jim při řešení výskytu rizikového chování u dětí a mládeže.

Školní řád

Od školního roku 2026/2027 došlo k aktualizaci školního řádu, aby lépe vyhovoval potřebám dnešní společnosti. Všichni žáci jsou se školním řádem podrobně seznámeni na začátku školního roku. Rodiče jsou s tímto dokumentem detailně seznámeni na první společné třídní schůzce, zejména s problematikou zajištění bezpečnosti žáků a také s informacemi týkajícími se omlouvání a uvolňování žáků z vyučování.

Schránka důvěry

Schránka důvěry je umístěna v přízemí u vchodových dveří, kde je přístupná všem a zároveň splňuje i částečnou míru anonymity. Schránku zajišťuje metodik prevence a v pravidelných intervalech ji kontroluje.

Vnější informační zdroje

Při zpracování PPŠ vycházíme z aktuálních informací a metodik, které jsou uvedeny na oficiálních internetových portálech – např. www.msmt.cz

Pro orientaci v konkrétních oblastech rizikového chování čerpáme také informace na internetových stránkách, které jsou tematicky zaměřeny - např.:

- www.minimalizacesikany.cz
- www.drogy-info.cz
- www.domacinasili.cz
- www.alkoholik.cz
- www.pravonadetstvi.cz
- www.prevence-info.cz
- www.anabell.cz
- https://pppkv.cz/
- www.prevcentrum.cz
- www.adiktologie.cz
- www.zivot-bez-zavislosti.cz
- https://www.iprev.cz/

a další

V případě potřeby využíváme odborníků z PPP, SVP, OSPODu, Policie ČR a MP. Metodik prevence pravidelně spolupracuje s oblastním metodikem prevence.

Vnitřní informační zdroje

V kabinetu školního metodika prevence je pro třídní učitele vedena sbírka odborné literatury (včetně časopisu Prevence) a ostatních výukových materiálů (zj. sady her do třídnických hodin). Na společném disku mají třídní učitelé k dispozici metodiky k vedení třídnických hodin, které jsou pravidelně aktualizovány. O vhodnosti použití konkrétních pomůcek jsou také pedagogové informováni elektronicky či při osobních schůzkách, případně na poradách pedagogického sboru. Informační nástěnné přehledy týkající se prevence jsou umístěny v prvním i ve druhém patře školy. V přízemí školy je umístěna schránka důvěry, která je pravidelně kontrolována školním metodikem prevence.

Webová stránka školy: www.zs-brezova.cz

E-mail školního metodika prevence: mrazkova@zs-brezova.cz

Konzultace: po předchozí domluvě

E-mail výchovné poradkyně pro 1. stupeň: vesela@zs-brezova.cz

E-mail výchovné poradkyně pro 2. stupeň: hylasova@zs-brezova.cz

Konzultace: po předchozí domluvě

E-mail sociálního pedagoga: habichova@zs-brezova.cz

Konzultace: po předchozí domluvě

E-mail speciálního pedagoga: krizkova@zs-brezova.cz

Konzultace: po předchozí domluvě

Monitoring předchozího školního roku

V loňském školním roce jsme projednávali kázeňské přestupky s problémovými žáky i jejich rodiči. Zaznamenali jsme celkem 1223 neomluvených hodin. Tyto vysoké absence byly řešeny s TU, vedením školy, OSPOD i PČR. Klesající úroveň společenského chování a častější výskyt problémů spojených s IT technologiemi nás vede k tomu, abychom se těmito tématy zabývali v širším měřítku a zaměřili se na ně v rámci specifické prevence. Dále je potřeba se věnovat také užívání nových návykových látek (elektronické cigarety, nikotinové sáčky, syntetické kanabinoidy …) a prevenci jejich užívání.

Analýza současného stavu

Analýza problematiky rizikového chování žáků ve škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin rizikového chování a vytyčení cílů prevence. Ke zjištění současného stavu rizikového chování ve škole byly využity hodiny předmětů výchovného charakteru, především výchovy k občanství a krátké dotazníky.

Co se nám daří – co nás těší

- škola nabízí žákům dostatek volnočasových aktivit
- dodržujeme tradice školy při organizování akcí (sportovních, kulturních, zábavných)
- máme dobré fungující vztahy s mimoškolními institucemi v oblasti prevence (pravidelná spolupráce s okresní metodičkou prevence) a volného času
- odebíráme a využíváme časopis Prevence
- do školních projektů se pravidelně zapojují všichni žáci
- organizujeme besedy a přednášky týkající se rizikového chování dětí a mládeže
- rozšíření knihovny s publikacemi a dalšími materiály k vedení třídnických hodin
- sdílený disk s metodikami vedení třídnických hodin
- pořádání adaptačních dnů pro žáky 6. třídy
- pořádání škol v přírodě
- DVPP v oblasti prevence
- od školního roku 2026/27 působí na škole sociální pedagožka
- nové rozdělení kompetencí pedagogických pracovníků a členů ŠPP

Co se nám nedaří – co nás trápí

- absence školního psychologa
- zvýšený výskyt duševních problémů žáků (častější případy sebepoškozování)
- někteří žáci pravidelně kouří mimo areál školy před začátkem nebo po skončení výuky
- častěji se setkáváme s novými trendy v oblasti návykových látek – zj. nikotinové sáčky, elektronické cigarety
- časté absence některých žáků
- dvojnásobný počet neomluvených hodin oproti minulému školnímu roku
- špatná komunikace s některými rodiči problémových žáků
- nízká účast rodičů na třídních schůzkách a konzultacích na 2. stupni

Z analýzy pro nás vyplývají především tyto úkoly:

- pokračovat nadále ve všech aktivitách, které se nám osvědčily
- zlepšit spolupráci s rodiči – např. častější třídní schůzky, individuální pohovory, informativní schůzka v místě bydliště pro rodiče problémových žáků
- zařazovat do výuky průřezová témata týkající se rizikového chování dětí a mládeže
- pokračovat v preventivním působení na žáky v oblasti užívání návykových látek, ale i nelátkových závislostí
- zaměřit se na oblast duševního zdraví
- v pravidelných intervalech zařazovat třídnické hodiny

Personální zajištění prevence

Realizační tým primární prevence ve škole sestává z vedení školy a pracovníků školního poradenského pracoviště. Při mapování rizikového chování jsou také důležití třídní učitelé, kteří se žáky intenzivně pracují. Stejně jako třídní učitelé zastávají důležitou funkci při mapování a snižování rizikového chování u žáků i asistenti pedagoga.

Členové realizačního týmu jsou:

- Vedení školy:
  - Mgr. Jana Novotná (ředitelka školy)
  - Mgr. Marcela Makovičková (zástupkyně ředitelky školy)
- Výchovný a kariérový poradce:
  - pro 1. stupeň Mgr. Marika Veselá
  - pro 2. stupeň Mgr. Hana Hylasová
- Sociální pedagog – Mgr. Barbora Oláh Habichová
- Speciální pedagog – Bc. Pavla Křížková
- Metodik prevence – Mgr. Miloslava Mrázková
- Třídní učitelé
- Ostatní pedagogičtí pracovníci

Školní metodik prevence Mgr. Miloslava Mrázková sestavuje ve spolupráci s ostatními vyučujícími PPŠ, spolupracuje s vedením školy, členy školního poradenského pracoviště, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy, PPP, okresní metodičkou, psychology a dalšími organizacemi, institucemi a odborníky. Mapuje třídní klima, výskyt rizikového chování ve škole, řeší projevy rizikového chování. Organizuje a koordinuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky, poskytuje materiály a informace všem učitelům k dané problematice.

Výchovné poradkyně Mgr. Marika Veselá a Mgr. Hana Hylasová evidují děti se speciálními vzdělávacími potřebami, nastavují plány podpory a pomáhají při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů, vedou profesní orientaci žáků. Ve spolupráci se speciální pedagožkou zajišťují pomůcky pro žáky s podpůrnými opatřeními, komunikují s PPP, SPC a dalšími organizacemi.

Školní speciální pedagožka provádí školní diagnostiku, pomáhá s vytvářením IVP a plánů podpory, provádí kompenzační a reedukační činnosti. Komunikuje s PPP a dalšími organizacemi.

Sociální pedagožka spolupracuje s metodičkou prevence při mapování třídního klimatu a řešení projevů rizikového chování. Provádí identifikaci žáků se sociálním znevýhodněním, zajišťuje finanční a materiální podporu pro tyto žáky. Řeší problematiku záškoláctví. Podle potřeby nastavuje větší spolupráci školy s rodinami, komunikuje s OSPOD, sociálními službami, Policií ČR a dalšími organizacemi.

Nedílnou součástí realizačního týmu jsou i třídní učitelé a ostatní pedagogičtí pracovníci školy. Vedení školy bude nadále umožňovat další vzdělávání pedagogických pracovníků, a to nejen v oblasti prevence.

Cíle programu

V rámci prevence dělíme cíle na dlouhodobé a krátkodobé. Dlouhodobým cílem je tzv. vize školy a krátkodobými cíli jsou cíle dané na jednotlivý školní rok. Naší dlouhodobou vizí je mít dobré školní klima, a to nejen ve třídách mezi spolužáky, pedagogickým sborem, ale také mezi žáky a pedagogy.

Dlouhodobé cíle

- Posilovat zdravé sociální vztahy, odpovědnost a respekt mezi žáky, zaměstnanci školy a zákonnými zástupci.
- Pomoc začlenit se novým žákům do třídního kolektivu.
- Zaměřit se na absenci žáků – eliminovat vysokou omluvenou i neomluvenou absenci.
- Rozvíjet sociální, komunikační, digitální a emoční kompetence žáků přiměřeně jejich věku.
- Zajišťovat dostupnou podporu žákům v obtížné situaci a včasnou návaznost na odbornou pomoc.
- Průběžně zvyšovat kompetence pedagogických pracovníků v oblasti prevence.

Krátkodobé cíle

- Vytvořit a realizovat systém aktivit zaměřených na pozitivní třídní klima.
- Vytvořit a realizovat systém aktivit zaměřených na projevy rizikového chování.
- Vytvořit a realizovat systém aktivit zaměřených na prevenci záškoláctví a s tím související vysoké omluvené i neomluvené absence.
- Motivovat a podporovat zapojení žáků do života školy (školní parlament).
- Seznámit žáky a zákonné zástupce s možnostmi pomoci a s postupy školy při řešení rizikového chování.
- Realizovat aktivity zaměřené na vzdělávání pedagogů a zvýšení jejich kompetencí v oblasti práce s třídními kolektivy a problémovými žáky a rodiči.

Podpora vedení školy

- vedení školy vytváří v průběhu školního roku podmínky pro naplňování cílů preventivního programu
- umožňuje odborné vzdělávání členů školního poradenského pracoviště i dalších pedagogických pracovníků
- spolupracuje se ŠPP při řešení problémových situací
- vytváří v rámci pedagogických porad prostor pro informování učitelů
- vedení školy spolupracuje s organizacemi, které nabízejí využití volného času pro děti
- zajišťuje finanční prostředky na nákup metodických pomůcek a literatury pro realizaci PPŠ
- poskytuje potřebné prostory pro zájmovou činnost a besedy
- škola reaguje na nabídky určené žákům školy v oblasti kulturní, vzdělávací, sportovní, a to dle svého uvážení a zájmu žáků

Informovanost pedagogických pracovníků

S preventivním programem jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kopie je umístěna na webových stránkách školy. Aktuální informace jsou sdíleny na společném disku, případně posílány elektronicky. Pedagogičtí pracovníci spolupracují se školním metodikem prevence a s preventivním týmem školy.

Vzdělávání

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí rizikového chování spočívá v samostudiu všech učitelů školy, především školního metodika prevence. Ten pro své kolegy vyhledává nové informace a podněty, předává jim informace, které získal na školeních, sdílí s nimi materiály k preventivním aktivitám.

Řízení a realizace preventivních aktivit

Za realizaci preventivního programu zodpovídá školní metodik prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů a dalších zaměstnanců školy.

Školní metodik se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování preventivního programu informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Realizace preventivního programu

Žáci

- témata prevence v jednotlivých předmětech – viz níže
- vytváření třídních pravidel ve všech třídách 1.– 9. ročníku v prvním týdnu měsíce září nového školního roku a práce s nimi po celý rok
- individuální konzultace nabízené členy ŠPP
- plánování různých aktivit v rámci školního parlamentu
- práce s rizikovými třídami i žáky, u kterých se objevila riziková chování v návaznosti na trendy ve společnosti, např. užívání elektronických cigaret, psychotropních látek a jiné
- adaptační dny 6. ročníků pod vedením školního metodika prevence

Ve výuce na prvním stupni ZŠ

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování či dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Jednotlivá témata budou plnit průběžně během školního roku. V hodinách Čj a VkO se využívá dramatizace nácviku asertivního chování, sebeuvědomování, základů etické výchovy. V hodinách Pv je nutné dbát na důležitost osobní hygieny, v hodinách Tv posilovat zdatnost, otužování a sebevědomí dětí.

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě

- osvojování a upevňování základních návyků – hygiena, životospráva, sdělení základních informací o experimentování s alkoholem, cigaretami a dalšími návykovými látkami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- péče o duševní zdraví
- soustředěnost na včasné diagnostikování rizikového chování ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast ve výtvarných, sportovních, zdravotnických a dopravních soutěžích

Tematické okruhy v jednotlivých ročnících na prvním stupni ZŠ

Ročník	**Téma**
1. ročník	Osobní bezpečí- umění říkat ne
	Nebezpečí zneužití mladšího a slabšího
	Bezpečný internet
	Vztahy v dětském kolektivu a v rodině
	Základní zásady mezilidské komunikace
	Základní hygienické návyky
	Ochrana člověka
2. ročník	Rodina jako bezpečné místo
	Výživa
	Zdravý životní styl
	Lidské tělo a péče o něj
	Ochrana zdraví
	1. pomoc při drobném poranění
	Nácvik dovednosti odmítat drogy
	Se šikanou se nekamarádím
	Zásady mezilidské komunikace
	Vztahy v dětském kolektivu
	Dopravní bezpečnost
	Osobní bezpečí

	Nebezpečné látky v domácnosti
3. ročník	Režim dne, žijeme zdravě
	Využití volného času
	Ochrana proti obtěžování cizí osobou
	Řešení konfliktních situací nenásilným způsobem
	Tabák, alkohol, káva, drogy a jejich škodlivost
	Linky tísňového volání
	Jsme Evropané- lidská odlišnost
4. ročník	Kyberšikana, bezpečný internet
	HIV, AIDS
	Denní režim
	Reklama a návykové látky
	Centra pomoci
	Péče o zdraví, správná výživa
	Bezpečné chování v rizikovém prostředí
	Rizikové chování - šikana, hrací automaty, počítače
	Základy sexuální výchovy
5. ročník	Intimní a duševní hygiena
	Bezpečné chování v rizikovém prostředí
	Vztahy v kolektivu, odmítání ubližování, šikany
	Rodina, domov
	Puberta, odlišnost mezi pohlavími
	Asertivní chování
	Léčivé a návykové látky – rizika zneužívání
	Osobní bezpečí – hledání pomoci

Cílem je, aby děti uměly po absolvování 1. stupně:

- pojmenovat základní mezilidské vztahy
- rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci se svými vrstevníky a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas

- znát objektivní informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách a znát následky jejich užívání
- znát základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky
- nebát se informovat o sexuálním zneužívání
- na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva

Ve výuce na druhém stupni ZŠ

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje především v předmětech výchova k občanství, přírodopis, chemie, výtvarná výchova, český jazyk a literatura.

K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinové práce, dramatické výchovy, situační hry, hry na sebepoznání, filmy s tématy prevence a následné reflexe, nácvik verbální a neverbální komunikace, besedy a přednášky s odborníky.

Tematické okruhy v jednotlivých ročnících na druhém stupni ZŠ

Ročník	Téma	Předmět
6. ročník	Zájmy a záliby, volný čas	VkO, Vv
	Šikana, agrese, řešení problému, odborná pomoc	VkO
	Barvy- jak se dnes cítím	Vv
	Vánoční zvyky, tradice v rodině	Vv, VkO
	Zdravý životní styl, výživa a zdraví	VkO
	Zásady první pomoci	Přd, VkO
	Ochrana před přenosnými chorobami a před úrazy	Přd
	Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavech	VkO
	Vzájemné vztahy - kamarádství, přátelství	VkO
	Škodlivé návyky	VkO
	Komunikace ve škole	VkO
7. ročník	Žebříček hodnot	VkO
	Životní cíle a plány	VkO
	Národnostní, sociální a kulturní odlišnosti lidí – tolerance k menšinám	VkO

	Problémy lidské nesnášenlivosti, extrémismus, předsudky	VkO
	Dospívání, puberta	VkO
	Charakteristika	Čj
	Komunikace mezi lidmi, v rodině, v médiích	VkO, Čj
	Nebezpečí komunikace prostřednictvím ICT, sebeochrana	VkO
	Šikana a kyberšikana	VkO
	Manželství a rodina, funkční rodina, náhradní péče	VkO
	City a charakterové znaky	VkO
	Zdraví a nemoci, ochrana fyzického i duševního zdraví	VkO
	Pravidla společenského styku	VkO
	Dětská práva	VkO
8. ročník	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví	Přd, VkO
	Sexualita jako součást formování osobnosti	VkO
	Autodestruktivní závislosti	VkO
	Skryté formy a stupně individuálního násilí, zneužívání	VkO
	Zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy	Přd
	Fyziologie, působení drog na zdraví	Přd
	Bezpečný internet	I
	Tělesné, duševní a sociální změny u závislého	Přd
	Graffiti (umění nebo vandalství)	Vv
	Trávicí soustava, správná výživa	Přd
	Rozvoj sebepoznání a sebepojetí, formování osobnosti	VkO
	Dýchací soustava	Přd
	Sexuální výchova, odlišnosti	Přd
	Rozvoj závislosti a její nepředvídatelnosti	Přd
	Pohlavní choroby, AIDS	Přd, VkO
	Nervová soustava	Přd
9. ročník	Právní odpovědnost, trestní normy	VkO
	Rizika ohrožující zdraví	VkO
	Graffiti (umění nebo vandalství)	Vv
	Prostředky komunikace – reklama, bulvár	VkO, Čj
	Manipulace s lidmi	VkO

	Pohlavní choroby, AIDS	Přd
	Vlivy náboženství a sekt	VkO
	Party a zneužívání lidí	VkO

Cílem je, aby žáci uměli a znali po absolvování ZŠ:

- význam harmonických mezilidských vztahů pro zdraví
- respektovat odlišné názory, způsoby a chování lidí, být tolerantní k menšinám
- spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- pojmenovat základní návykové látky a znát jejich účinky na lidský organismus
- orientovat se v problematice látkových i nelátkových závislostí
- znát základní právní normy
- posilovat své sebevědomí i sebevědomí druhých
- vědět, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji umět použít
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí
- zvládat základní sociální dovednosti
- znát významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí

Pedagogové

- seznámení pedagogů s preventivním programem školy
- práce třídních učitelů s třídním kolektivem, tvorba pravidel třídy
- pohovory s rodiči, seznámení rodičů s pravidly omlouvání, školním řádem
- pravidelné konzultace třídních učitelů s metodikem prevence

Rodiče

- seznámení rodičů se strategií školy, školním řádem, pravidly omlouvání
- odborná pomoc směrem k rodičům – třídní učitelé, členové ŠPP
- rodiče budou informováni o všech aktivitách školy na webových stránkách školy a prostřednictvím elektronického systému Bakaláři. Při poskytování akutních informací rodičům bude škola využívat uvedených telefonických kontaktů
- díky službám sociálního pedagoga bude možné rodiče individuálně informovat a upomínat na řádné dodržování pravidel omlouvání
- rodiče budou informováni o chování a prospěchu svých dětí na pravidelných třídních schůzkách či individuálních konzultacích s pedagogy

Kontaktní adresy a telefonní čísla

Poradenské služby – Sokolovsko

1. **Pedagogicko psychologická poradna**

Adresa: Karla Hynka Máchy 1276, Sokolov

Telefon: 728 373 132 (602 572 887 – přes centrálu v Karl. Varech)

E-mail: info-sokolov@pppkv.cz

2. **Středisko výchovné péče Karlovy Vary**

Adresa: Sportovní 28, Dolní Drahovice, KV

Tel.: 774 715 266

E-mail: svp@svpkvary.cz

3. **Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Sokolov**

Adresa: K. H. Máchy 1276, 356 01 Sokolov

Telefon: 731 549 170

E-mail: rp.sokolov@ss-po.cz

Konzultace pro rodiče, kteří si sami prošli těžkým dětstvím, bez objednání v čase:

Pondělí – čtvrtek – 12:00 -13:00

Pátek – 11:00 – 12:00

4. **Člověk v tísni - pobočka Karlovarský kraj**

Adresa: Gagarinova 1934, Sokolov

Telefon: 777 333 879

E-mail: jan.nemecek@clovekvtisni.cz

5. **Centrum duševního zdraví FOKUS Karlovarský kraj z. ú.**

Adresa: Svatopluka Čecha 1001, Sokolov

Telefon: 778 485 289

E-mail: krizova@fokus-kk.cz

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Sokolovsko

1. **Centrum pro dítě a rodinu Valika, z.s.**

Adresa: Nádražní 61/8, Stará Role, Karlovy Vary – terénní forma služby

Tel.: 739 274 644

E-mail: info@valika.cz

2. **Člověk v tísni, o.p.s. – Sokolov**

Adresa: Gagarinova 1934, Sokolov

Tel.: 739 320 300

E-mail: vokurkova.petra@clovekvtisni.cz

3. **KOTEC, o.p.s. – Centrum podpory**

Adresa: Marie Majerové 1763, Sokolov

Tel.: 739 570 103

E-mail: vs.tp.sokolov@kotec.cz

4. nabídka dalších sociálních služeb v okrese a kraji - www.socialnisluzbykk.cz

NZDM - Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

1. **KOTEC, o.p.s. – klub Refresh Půda**

Adresa: Nádražní 189, Sokolov

Tel.: 778 474 773

E-mail: nzdm.sokolov@kotec.cz

2. **Armáda spásy v České republice, z.s.**

Adresa: Vřesová 3

Tel: 737 215 407

E-mail: martin.rousal@armadaspasy.cz

OSPOD – kontakty

Městský úřad Sokolov - http://www.sokolov.cz/

odbor sociálních věcí

vedoucí odboru: tel. 354 228 142

Služby poskytující odborné konzultace

1. **Linka bezpečí**

   Linka pomoci dětem a mladistvým do 26 let

   Nonstop/bezplatně: 116 111

   www.linkabezpeci.cz

2. **Bílý kruh bezpečí**

   Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí

   Nonstop/bezplatně: 116 006

   www.bkb.cz , www.domacinasili.cz

3. **Linka pro rodinu a školu**

   Nonstop/bezplatně: 116 000

   www.linkaztracenedite.cz

4. **Interaktivní mapa ČR s kontakty pomoci pro děti a rodiny, které se ocitly v náročné situaci**

   Ohrožené dítě | Mapotic

   www.ohrozenedite.cz

5. **Rodičovská linka**

   606 021 021

   po–čt 9–21:00, pá 9–17:00

6. **Dětský ombudsman**

   542 542 888

   deti@ochrance.cz

7. **Portál s informacemi v oblasti primární prevence rizikového chování**

   www.iprev.cz

8. **Portál s informacemi a kontakty v oblasti duševního zdraví**

   www.opatruj.se

9. **Portál s kontakty na poradenské a dalšíslužby v oblasti závislostí**

   www.drogy-info.cz/mapa-pomoci

10. **Portál s kontakty na intervenční centra poskytující služby osobám ohroženým násilím od osob vykázaných ze společného obydlí**

    www.mpsv.cz/intervencni-centra

11. Interaktivní katalog služeb pro rodiny a děti

www.pravonadetstvi.cz

Ostatní kontakty

PČR Sokolov: 974 376 600, 735 165 538 (Jana Mertlová, koordinátor prevence)

Městská policie Sokolov: 775 867 664 (Radek Neděla, vedoucí oddělení)

Dětský lékař Březová: 777 188 661 (MUDr. Galeková)

Okresní státní zastupitelství: 377 867 150

Krajské státní zastupitelství: 377 867 350

Legislativa

STRATEGIE A AKČNÍ PLÁNY

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022–2027

ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (platný, ve znění aktuálních novelizací)
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (rovněž platný s novelami)
- Zákon č. 109/2002 Sb. – o ústavní výchově a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- Zákon č. 379/2005 Sb. – o opatřeních proti škodám působeným tabákem, alkoholem a toxikomanií
- Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový zákon“
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí; Zákon č. 242/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb.
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 72/2005 Sb. - Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních + vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb.
- Vyhláška č. 317/2005 Sb. – o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků + Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných + Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb.

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:

    1. návykové látky
    2. rizikové chování v dopravě
    3. poruchy příjmu potravy
    4. alkohol
    5. syndrom CAN
    6. školní šikanování
    7. kyberšikana
    8. homofonie
    9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
    10. vandalismus
    11. záškoláctví
    12. krádeže
    13. tabák
    14. krizové situace spojené s násilím
    15. netolismus
    16. sebepoškozování
    17. nová náboženská hnutí
    18. rizikové sexuální chování
    19. příslušnost k subkulturám

20. příloha sjednocena s přílohou č. 5 - Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole

21. hazardní hraní

22. dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS

23. psychická krize/duševní onemocnění žáka

24. sebevražedné chování

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT-21149/2016)
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: MŠMT-14423/99-22)
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování (č. j. MSMT-780/2024-1, aktualizován 1. 1. 2026)
- Metodické doporučení pro školy a školská zařízení Spolupráce škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality páchané na dětech a mládeži Č.j. MSMT-6167/2025-1)
- Minimální standard bezpečnosti (č.j.: MSMT-1981/2015-1)
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků Č. j. MSMT-43301/2013)
- Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách (dokument MŠMT 2014, aktualizován 30. 1. 2025)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č.j.: 25884/2003-24)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j.: 37 014/2005-25)

Příloha č. 1 - Krizové plány – souhrn postupů při řešení krizových situací ve škole

Krizové plány byly sestaveny na základě doporučených postupů PPP Plzeň a s ohledem na personální obsazení ŠPP. Plány byly vytvořeny pro následující krizové situace:

1. Nález návykové látky ve škole
2. Žák má u sebe návykovou látku
3. Užití návykové látky ve škole
4. Nález návykové látky na výjezdní akci
5. Kouření
6. Poruchy příjmu potravy
7. Násilí na dítěti
8. Sexuální násilí
9. Šikana – mapování, řešení, šikana učitele
10. Kyberšikana
11. Extremismus, rasismus, xenofobie
12. Vandalismus
13. Krádeže
14. Pravé záškoláctví
15. Sebepoškozování
16. Sebevražda/úmrtí žáka či pedagoga
17. Afekt
18. Alergická reakce
19. Aktivní útočník ve škole – interní dokument školy
20. Žák s diabetem – viz plán zdravotní podpory (interní dokument)

Příloha č. 2 – Školní program proti šikanování

Školní program proti šikanování je nedílnou součástí systému prevence rizikového chování a vytváření bezpečného školního prostředí. Jeho cílem je předcházet vzniku šikany, podporovat vzájemný respekt mezi žáky a zaměstnanci školy, včas rozpoznávat varovné signály a zajistit jednotný přístup školy při řešení šikany.

Škola považuje šikanu za závažné porušení zásad bezpečného soužití a nepřipouští žádnou formu úmyslného ubližování, ponižování či zastrašování. Každý žák má právo na vzdělávání v prostředí, ve kterém se cítí bezpečně, je respektována jeho důstojnost a má možnost požádat o pomoc.

Tento program vychází z metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních[1], z právních předpisů upravujících oblast vzdělávání a ochrany dětí a z dalších relevantních metodických doporučení MŠMT.

Nastavená strategie se vztahuje na všechny žáky školy, pedagogické i nepedagogické zaměstnance a na situace související se vzděláváním a činností školy. Zahrnuje rovněž projevy šikany v digitálním prostředí, pokud se dotýkají bezpečí žáků nebo zaměstnanců a vztahů ve školním prostředí.

Základní cíle programu:

- vytvářet bezpečné a respektující klima ve škole a třídních kolektivech;
- předcházet všem formám šikany;
- podporovat žáky v rozpoznávání nevhodného chování a ve vyhledání pomoci;
- sjednotit přístup zaměstnanců školy k prevenci a řešení šikany;
- zajistit ochranu a podporu žáků, kteří se stali oběťmi šikanování;
- vést žáky k odpovědnosti za vlastní jednání a k respektování práv druhých;
- předcházet šikaně pedagogických i nepedagogických zaměstnanců školy.

Vymezení šikany a jejích forem

Šikana je forma agresivního chování, při níž jednotlivec nebo skupina opakovaně či dlouhodobě ubližuje jiné osobě, která se nedokáže účinně bránit. Typická je nerovnováha sil, převaha agresora či agresorů a zneužívání této převahy. Šikana může probíhat otevřeně i skrytě a nemusí být vždy bezprostředně rozpoznána dospělým.

Formy šikany (mohou se prolínat):

1. **Fyzická šikana** – např. bití, kopání, strkání, úmyslné podrážení, omezování pohybu, ničení nebo odcizování věcí, vynucování činností či jiné fyzické napadání

[1] Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016 – dostupné na https://msmt.gov.cz/file/38988_1_1/

2. **Psychická a verbální šikana** – např. nadávky, urážky, zesměšňování, ponižování, vyhrožování, zastrašování, vydírání, ponižující komentáře a opakované útoky na vzhled, schopnosti, původ či jiné osobní charakteristiky.
3. **Vztahová a sociální šikana** – např. záměrné vylučování z kolektivu, ignorování, šíření pomluv, manipulace
4. **Kyberšikana** – ubližování prostřednictvím mobilních telefonů, sociálních sítí, komunikačních aplikací, online her a dalších digitálních nástrojů. Může zahrnovat výhrůžné či ponižující zprávy, zveřejňování zesměšňujícího obsahu, šíření fotografií nebo videí bez souhlasu, falešné profily, vylučování z online skupin či opakované obtěžování.

Za nepřijatelné se považuje rovněž šikanování všech zaměstnanců školy ze strany žáků, skupiny žáků nebo jejich zákonných zástupců. Může se projevovat opakovaným ponižováním, zastrašováním, vyhrožováním, cíleným narušováním výuky, kybernetickými útoky nebo jiným jednáním, jehož cílem či důsledkem je znevážení, ohrožení nebo poškození zaměstnance. Závažné projevy nevhodného chování je nutné řešit i tehdy, pokud nejsou naplněny všechny znaky šikany.

Prevence šikany

Prevence šikany je součástí výchovně-vzdělávacího působení školy. Je realizována na úrovni celé školy, jednotlivých tříd i individuální práce se žáky. Odpovědnost za bezpečné prostředí nesou všichni zaměstnanci školy v rozsahu svých pracovních povinností.

a) Prevence na úrovni školy

Škola:

- důsledně uplatňuje pravidla slušného chování, vzájemného respektu a bezpečného soužití;
- seznamuje žáky a zákonné zástupce s pravidly stanovenými ve školním řádu;
- podporuje otevřenou komunikaci a vytváří prostředí, ve kterém je možné bez obav upozornit na ubližování;
- věnuje pozornost bezpečnosti v prostorách školy, o přestávkách, při přesunech, na školních akcích a v dalších situacích, kdy může docházet k rizikovému chování;
- zajišťuje přiměřený dohled nad žáky a průběžně vyhodnocuje riziková místa a situace;
- spolupracuje se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odbornými pracovišti;
- zařazuje prevenci šikany do svého preventivního programu a dalších vzdělávacích a výchovných aktivit;
- podle potřeby využívá odborné preventivní programy zaměřené na vztahy v kolektivu, komunikaci, řešení konfliktů a bezpečné používání digitálních technologií.

Třídní učitelé v součinnosti s asistenty pedagoga průběžně sledují vztahy mezi žáky, atmosféru ve třídě a případné změny v chování jednotlivců. Podporují spolupráci, respekt k odlišnostem, empatii a schopnost řešit konflikty nenásilnou cestou.

Součástí prevence jsou třídnické hodiny, společné vytváření pravidel třídy a rozhovory o bezpečném chování. Žáci jsou vedeni k tomu, aby nepodporovali ponižování druhých, nezůstávali lhostejní vůči ubližování a v případě potřeby vyhledali pomoc dospělého.

Zvláštní pozornost je věnována nově vznikajícím kolektivům, přechodu žáků mezi stupni školy, změnám v třídních skupinách a žákům, kteří mohou být ohroženi sociálním vyloučením.

b) Prevence kyberšikany

Škola vede žáky k bezpečnému, odpovědnému a respektujícímu používání digitálních technologií. Žáci jsou seznamováni s riziky a důsledky zveřejňování osobních údajů, sdílení fotografií a videí a využívání umělé inteligence.

Důraz je kladen na zásadu, že souhlas s pořízením fotografie či videa automaticky neznamená souhlas s jejich zveřejněním nebo dalším šířením. Žáci jsou vedeni k tomu, aby nepřeposílali ponižující obsah, nezapojovali se do online útoků a závadný obsah oznámili důvěryhodné dospělé osobě.

c) Prevence šikany učitele

Vedení školy podporuje bezpečné pracovní prostředí, respektující komunikaci mezi zaměstnanci, žáky a zákonnými zástupci a jednotný přístup k nevhodnému chování. Zaměstnanci mají možnost obrátit se na vedení školy a požádat o podporu při řešení opakovaného ponižování, zastrašování nebo jiných útoků.

Škola podporuje profesní spolupráci pedagogů, sdílení zkušeností a průběžné vzdělávání v oblasti zvládání náročných situací, komunikace a prevence násilí. Při řešení šikany učitele je nutné respektovat důstojnost zaměstnance, zajistit mu potřebnou podporu a současně postupovat nestranně a na základě zjištěných skutečností.

Odpovědnost zaměstnanců školy

Ředitelka školy – odpovídá za vytvoření podmínek pro prevenci šikany, za nastavení organizačních pravidel a za zajištění jednotného postupu zaměstnanců. Podporuje vzdělávání pracovníků, koordinuje spolupráci s externími institucemi a přijímá opatření v rámci svých pravomocí.

Školní metodik prevence – koordinuje preventivní aktivity, poskytuje metodickou podporu zaměstnancům, podílí se na vyhodnocování rizikových situací a spolupracuje s vedením školy, třídními učiteli, školním poradenským pracovištěm a externími odborníky.

Výchovný poradce a další členové školního poradenského pracoviště – poskytují podporu žákům a zaměstnancům v rozsahu svých kompetencí a spolupracují na preventivních a intervenčních opatřeních.

Třídní učitelé – sledují vztahy ve třídě, průběžně komunikují se žáky a jejich zákonnými zástupci, podporují pozitivní klima a předávají informace o zjištěných rizicích odpovědným pracovníkům.

Ostatní pedagogičtí a nepedagogičtí zaměstnanci – přispívají k bezpečnému prostředí, všímají si varovných signálů a neignorují podezření na ubližování. Zjištěné skutečnosti předávají odpovědným osobám podle nastavených pravidel.

Všichni zaměstnanci jsou povinni jednat tak, aby nedocházelo k přehlížení šikany, zlehčování situace nebo tolerování násilného chování.

Postup školy v případě podezření na šikanu

Konkrétní postupy při podezření na šikanu, včetně zajištění bezpečí dotčených osob, předávání informací, šetření, komunikace se zákonnými zástupci, dokumentace a následných opatření, jsou **upraveny v krizových plánech školy – viz krizové plány Šikana (mapování, řešení, šikana učitele) a Kyberšikana**

Spolupráce se zákonnými zástupci

Škola považuje spolupráci se zákonnými zástupci za důležitou součást prevence šikany. Informuje je o pravidlech bezpečného chování, možnostech oznámení podezření a způsobech, jak mohou přispět k vytváření respektujících vztahů mezi dětmi.

Zákonní zástupci mohou podezření na šikanu oznámit třídnímu učiteli, školnímu metodikovi prevence, jinému zaměstnanci školy nebo vedení školy. Škola oznámení přijme a zajistí jeho předání k dalšímu řešení podle krizových plánů. Při komunikaci dbá na ochranu osobních údajů a důvěrnost předaných informací.

Vyhodnocování a aktualizace programu

Účinnost programu je průběžně vyhodnocována vedením školy ve spolupráci se školním metodikem prevence a dalšími členy preventivního týmu. Při vyhodnocování se přihlíží k výskytu rizikových situací, poznatkům z třídnických hodin, podnětům žáků, zákonných zástupců a zaměstnanců i k výsledkům preventivních aktivit.

ŠIKANA: JAK JI ROZPOZNAT A JAK SPRÁVNĚ REAGOVAT

Jak poznat šikanu

ŠKÁDLENÍ / KONFLIKT
(běžný spor, neúmyslné)

ŠIKANA
(opakované, úmyslné ubližování)

Pět tváří agrese

Verbální agrese | **Fyzická agrese** | **Kyberšikana** | **Ničení věcí** | **Sociální izolace**

NEIGNORUJTE VAROVNÉ SIGNÁLY

Každé podezření je nutné brát vážně a okamžitě začít řešit.

Průvodce řešením a pomoc

Přerušte kontakt a sbírejte důkazy

Ukládejte si screenshoty | **Hledejte svědky** | **Prioritně zajistěte fyzickou i emoční ochranu oběti**

Spolupráce se školou a policií

Škola řeší prevenci

Policie ČR zasahuje při podezření na přestupek či trestný čin

Kontakty pro rychlou pomoc v nouzi

Policie ČR
158
Bezprostřední ohrožení a trestní oznámení

Bílý kruh bezpečí
116 006
Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí

Linka bezpečí
116 111
Pomoc pro děti a dospívající